

การพัฒนาทักษะชีวิตแบบพอเพียง วิชาเกษตรพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร

วัฒนะ สะดวก¹, นวรัตน์ พัวพันธ์², อำพร สะดวก³

^{1,3} โรงเรียนไพโรจน์วิทยาคม ตำบลไพโรจน์ อำเภอไพโรจน์ จังหวัดศรีสะเกษ 33180

² คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์
จังหวัดสุรินทร์ 32000

วัฒนะ สะดวก, นวรัตน์ พัวพันธ์, อำพร สะดวก. (2562). การพัฒนาทักษะชีวิตแบบพอเพียง วิชาเกษตรพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร. วารสารวิทยาการสิ่งแวดล้อมไทย ปีที่ 2(2), 2562: 10 - 19.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน 2) ศึกษาทักษะการปฏิบัติงานวิชาเกษตรพอเพียง เรื่อง วิถีชีวิตแบบพอเพียง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตแบบพอเพียง วิชาเกษตรพอเพียง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร กลุ่มทดลองที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาเกษตรพอเพียง จำนวน 18 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินการปฏิบัติงานเกษตร และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ค่าที่ (t-test dependent) ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเกษตรพอเพียง เรื่อง วิถีชีวิตแบบพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ผลการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน วิชาเกษตรพอเพียง เรื่อง วิถีชีวิตแบบพอเพียง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.69 คิดเป็นร้อยละ 90.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.36

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตแบบพอเพียง วิชาเกษตรพอเพียง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.26

คำสำคัญ : ทักษะชีวิต, วิชาเกษตรพอเพียง, กิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร

The development of self-sufficient life skills in sufficiency agriculture subjects of grade 5 High school students using agricultural learning activities

Wattana Saduak¹, Nawarat Pourpan², Amporn saduak³

^{1,3} Phraibueng Wittayakhom school, Phrai Bueng sub- district, Phrai Bueng district, Si Sa Ket 33180

² Faculty of Science and Technology, Surindra Rajabphat University, Nok Mueang sub- district,
Mueang Surin district, Surin province 32000

Wattana Saduak, Nawarat Pourpan, Amporn saduak. (2019). The development of self-sufficient life skills in sufficiency agriculture subjects of grade 5 High school students using agricultural learning activities. Thai Journal of Environmental Studies Vol. 2(2), 2019 : 10 - 19.

Abstract

The objectives of this study were to: 1) compare learning achievement before and after learning; 2) study of skills in sufficiency agriculture subjects on title of “self-sufficient lifestyle” with agricultural learning activities and 3) explore student satisfaction towards learning management to develop self-sufficient life skills under sufficiency agriculture subject with agricultural learning activities. The experimental group consisted of grade 5 high school students (18 persons) at Praibuengwittayakom School, Srisaket province and they were obtained by purposive sampling. Research instruments in this study included: the achievement test, agricultural performance assessment form, and questionnaire. Obtained data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, and t-test dependent. Results of the study were as follows :

1. Learning achievement in self-sufficient agriculture on a sufficient way of life of grade 5 high school students with agricultural learning activities after studying higher than before learning with a statistical significance level of .01.

2. The development of work skills on Sufficiency agriculture subject on title of “self-sufficient lifestyle” with agricultural learning activities in a very good level with an average of 21.69 (90.39%) and standard deviation of 1.36.

3. The study of satisfaction of grade 5 high school students with towards learning management in order to develop self-sufficient life skills in Sufficiency agriculture subject with agricultural learning activities at the highest level with an average of 4.75 and a standard deviation of 1.26.

Keywords: life skills, Sufficiency agriculture subject, agricultural learning activities

Corresponding Author: Wattana Saduak; **E-mail address:** wattana.pbk@gmail.com

1. บทนำ

“การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนพอเหมาะกันทุกๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นจะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ” พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่คณะครูนักเรียน ณ ศาลาดุสิดาลัย เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2504 (ทิศนา ชวนชื่น, 2552 : 168)

ซึ่งแนวทางการจัดการศึกษา ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญกับนักเรียน และให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยให้ครูจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับตน และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ซึ่งได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังกำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 11-12)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ ความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน

จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550 : 212)

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการทำงาน ทำงานเป็น รักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความสามารถในการจัดการ การวางแผนออกแบบการทำงาน สามารถนำเอาความรู้ เทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ และประยุกต์ใช้ในการทำงาน สร้าง พัฒนางาน ผลิตภัณฑ์ ตลอดจนนวัตกรรมใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพของงานและการทำงาน ดังนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจกับงานอาชีพและเทคโนโลยี มีทักษะการทำงาน ทักษะการจัดการสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างถูกต้องเหมาะสม คำนึง และมีคุณธรรม สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่ๆ สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่องาน ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน ได้แก่ ความขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน อันจะนำไปสู่การให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเองและพึ่งตนเองได้ตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ร่วมมือและแข่งขันในระดับสากลในบริบทของสังคมไทย (ชมรมกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2545 : 1)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นข้าพเจ้าจึงมีความสนใจที่พัฒนาทักษะชีวิตแบบพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร โรงเรียนโพธิ์โพธิ์วิทยา เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของการทำ

การเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม กับวิถีชีวิต มีคุณธรรมจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง วิถีชีวิตแบบพอเพียง วิชาเกษตรพอเพียง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

2.2 เพื่อศึกษาทักษะการปฏิบัติงาน วิชาเกษตรพอเพียง เรื่อง วิถีชีวิตแบบพอเพียง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตแบบพอเพียง วิชาเกษตรพอเพียง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรของการพัฒนาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไพโรจน์วิทยาคม จังหวัดศรีสะเกษ ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2561 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเกษตรพอเพียง จำนวน 18 คน

3.2 ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตในการพัฒนาทักษะชีวิตแบบพอเพียง ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ด้านดังนี้

3.2.1 ขอบเขตด้านทักษะการแสวงหาความรู้ คือ เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเนื้อหาวิชาเกษตรพอเพียง เรื่อง วิถีชีวิตแบบพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนไพโรจน์วิทยาคม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง พ.ศ. 2559) จำนวน 9 เรื่องประกอบด้วย 1) การเตรียมดิน 2) การปลูกผัก 3) การปลูกผักในภาชนะ 4) การปลูกข้าว 5) ปุ๋ยและการให้ปุ๋ย 6) น้ำและการให้น้ำ 7) การเลี้ยงกบ และ 8) การเลี้ยงปลา

3.2.2 ขอบเขตด้านทักษะการปฏิบัติงานเกษตร คือ การปฏิบัติงานการเกษตร ในกิจกรรมการเรียนรู้

ตามแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วทำการประเมินทักษะการปฏิบัติงาน จำนวน 10 รายการ ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ 3) การทำงานตามลำดับขั้นตอน 4) การทำงานกลุ่ม 5) ผลงาน 6) การสร้างสรรค์ผลงาน 7) การนำเสนอผลงาน 8) การปรับปรุงและพัฒนาผลงาน 9) การเก็บรักษาอุปกรณ์ และ 10) การจัดเก็บสถานที่ปฏิบัติงาน

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

3.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การพัฒนาทักษะชีวิตแบบพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร โรงเรียนไพโรจน์วิทยาคม

3.3.2. ตัวแปรตาม ได้แก่

(1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิชาเกษตรพอเพียง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

(2) ทักษะการปฏิบัติงาน วิชาเกษตรพอเพียง เรื่อง วิถีชีวิตแบบพอเพียง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

(3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตแบบพอเพียง วิชาเกษตรพอเพียง เรื่อง วิถีชีวิตแบบพอเพียง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัย 40 ข้อ ข้อสอบมีค่าความยาก (p) 0.21 – 0.76 ค่าอำนาจจำแนก 0.24 ขึ้นไป และข้อสอบมีความเชื่อมั่น 0.95

3.4.2 แบบประเมินการปฏิบัติงานเกษตร โดยมีหัวข้อในการประเมิน ได้แก่ จำนวน 10 รายการ ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ 3) การทำงานตามลำดับขั้นตอน 4) การทำงานกลุ่ม 5) ผลงาน 6) การสร้างสรรค์ผลงาน 7) การนำเสนอผลงาน 8) การปรับปรุงและพัฒนาผลงาน 9) การเก็บรักษาอุปกรณ์ และ 10) การจัดเก็บสถานที่ปฏิบัติงาน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนหัวข้อละ 3 คะแนนและประเมินผลกระบวนการทำงานเกษตร เป็น 4 ระดับ คือ

19.20-24.00 คะแนน หมายถึง มีกระบวนการทำงานอยู่ในระดับดีมาก

16.80-19.19 คะแนน หมายถึง มีกระบวนการทำงานอยู่ในระดับดี

14.40-16.79 คะแนน หมายถึง มีกระบวนการทำงานอยู่ในระดับพอใช้

0.00-14.39 คะแนน หมายถึง มีกระบวนการทำงานอยู่ในระดับปรับปรุง

3.4.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามระดับความพึงพอใจ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 100) ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทำการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการใช้ค่าที (t-test dependent

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน การพัฒนาทักษะชีวิตแบบพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเกษตรพอเพียง เรื่อง วิถีชีวิตแบบพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน การพัฒนาทักษะชีวิตแบบพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร

ทดสอบ	จำนวนนักเรียน (N)	คะแนนเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	t	sig
ก่อนเรียน	18	21.33	2.78	18.049	0.000*
หลังเรียน	18	32.11	1.84		

* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.2 ผลการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน วิชาเกษตรพอเพียง เรื่อง วิถีชีวิตแบบพอเพียง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน วิชาเกษตรพอเพียง เรื่อง วิถีชีวิตแบบพอเพียง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร ของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 21.69 คิดเป็นร้อยละ 90.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.36 แต่เมื่อพิจารณาแต่ละรายพบว่า การทำงานเป็นกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 23.39 คิดเป็นร้อยละ 97.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.78 รองลงมาคือ การจัดเก็บสถานที่ปฏิบัติงาน

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.89 คิดเป็นร้อยละ 95.37 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.83 ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การวางแผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

20.50 คิดเป็นร้อยละ 85.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.90 (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แสดงผลการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน วิชาเกษตรพอเพียง เรื่อง วิถีชีวิตแบบพอเพียงด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ การเกษตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

รายการ	ค่าเฉลี่ย (μ)	ร้อยละของค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	การแปลผล
1. การวางแผน	20.50	85.42	2.90	ดีมาก
2. การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์	20.94	87.27	0.49	ดีมาก
3. การทำงานตามลำดับขั้นตอน	22.78	94.91	1.00	ดีมาก
4. การทำงานเป็นกลุ่ม	23.39	97.45	0.78	ดีมาก
5. ผลงาน	21.72	90.51	1.27	ดีมาก
6. การสร้างสรรค์ผลงาน	19.61	81.71	1.04	ดีมาก
7. การนำเสนอผลงาน	20.50	85.42	1.82	ดีมาก
8. การปรับปรุงและพัฒนาผลงาน	22.39	93.29	0.78	ดีมาก
9. การเก็บรักษาอุปกรณ์	22.22	92.59	1.83	ดีมาก
10 การจัดเก็บสถานที่ปฏิบัติงาน	22.89	95.37	0.83	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	21.69	90.39	1.36	ดีมาก

4.3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตแบบพอเพียง วิชาเกษตรพอเพียง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตแบบพอเพียง วิชาเกษตรพอเพียง

ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.26 แต่เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า นักเรียนร่วมกันปฏิบัติงานและรู้และเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 (ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตแบบพอเพียง วิชาเกษตรพอเพียง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร

รายการ	ความพึงพอใจ		
	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ
1. เนื้อหา			
1.1 เนื้อหาเข้าใจง่าย	4.78	0.42	มากที่สุด
1.2 เนื้อหามีความเหมาะสมกับเวลา	4.94	0.23	มากที่สุด
1.3 เนื้อหาน่าสนใจ	4.83	0.37	มากที่สุด
1.4 เนื้อหาถูกต้องและสมบูรณ์	4.72	0.45	มากที่สุด

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	ความพึงพอใจ		
	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับ
2. กิจกรรมการเรียนรู้			
2.1 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับเวลา	4.67	0.47	มากที่สุด
2.2 ความหลากหลายของกิจกรรม	4.83	0.37	มากที่สุด
2.3 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	4.89	0.31	มากที่สุด
2.4 นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	4.94	0.23	มากที่สุด
2.5 นักเรียนร่วมกันปฏิบัติงาน	5.00	0.00	มากที่สุด
2.6 นักเรียนและครูร่วมปฏิบัติงานด้วยกัน	4.78	0.42	มากที่สุด
2.7 สถานที่ปฏิบัติกิจกรรม	4.89	0.31	มากที่สุด
2.8 บรรยากาศและสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการจัดกิจกรรม	4.94	0.23	มากที่สุด
3. สื่อการเรียนรู้			
3.1 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับกิจกรรม	4.83	0.37	มากที่สุด
3.2 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับกิจกรรม	4.72	0.56	มากที่สุด
3.3 สื่อการเรียนรู้ดึงดูดความสนใจ	4.83	0.37	มากที่สุด
3.4 ความหลากหลายของสื่อ	4.67	0.58	มากที่สุด
3.5 มีความทันสมัยทันเหตุการณ์	4.67	0.58	มากที่สุด
3.6 หาได้ในท้องถิ่น	4.72	0.56	มากที่สุด
4. วัสดุอุปกรณ์			
4.1 มีจำนวนเพียงพอต่อการปฏิบัติกิจกรรม	4.78	0.42	มากที่สุด
4.2 เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.83	0.37	มากที่สุด
4.3 หาได้ในท้องถิ่น	4.89	0.31	มากที่สุด
4.4 ผู้เรียนสามารถจัดหาและจัดทำได้	4.89	0.31	มากที่สุด
4.5 มีสถานที่เก็บที่เหมาะสม	4.89	0.31	มากที่สุด
5. การวัดผลและประเมินผล			
5.1 มีความหลากหลายในการวัดผลและประเมินผล	4.72	0.56	มากที่สุด
5.3 วัดและประเมินผลจากผลงาน	4.83	0.37	มากที่สุด
5.4 นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน	4.89	0.31	มากที่สุด
6. ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้			
6.1 รู้และเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	5.00	0.00	มากที่สุด
6.2 ได้รับกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.89	0.31	มากที่สุด
6.3 นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง	4.89	0.31	มากที่สุด
6.4 นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.78	0.42	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.75	1.26	มากที่สุด

5. อภิปรายผล

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเกษตรพอเพียง เรื่อง วิถีชีวิตแบบพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี ประกอบกับข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านกระบวนการสร้างที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับอังคณา ตุงคะสมิตและคณะ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น รวมทั้งสามารถนำความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับดวงพร ศรีชัย (2550) ได้ศึกษา การศึกษา การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนเตรียมทหาร พบว่า นักเรียนเตรียมทหารมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันในด้านต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับฐิติมา ปาลคะเซนทร์ (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนอยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับเนติรัฐ วีระนาคินทร์และคณะ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ทางการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงออนไลน์ สำหรับยุวเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลการวิจัยพบว่าแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ทางการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงออนไลน์ สำหรับยุวเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า แบบจำลองมีองค์ประกอบที่ครอบคลุมครบถ้วน ระบบของแบบจำลองมีความเหมาะสมและมีความสอดคล้องกันแบบจำลองมีความคุ้มค่า เป็นประโยชน์และตอบสนอง

ความต้องการของชุมชนเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

5.2 ผลการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน วิชาเกษตรพอเพียง เรื่อง วิถีชีวิตแบบพอเพียง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 21.69 คิดเป็นร้อยละ 90.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.36 ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการและกิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับชีวิตและอาชีพในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับปรียานุช ธรรมปิยา (2554) ได้กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นทั้งทักษะกระบวนการ เจตคติและอุดมการณ์ จึงต้องระเบิดจากข้างใน เมื่อใจเรามีศรัทธา เราฝึกฝน ปฏิบัติจนเราเข้าใจทักษะกระบวนการ 3 ห่วงต้องเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน เราจึงสามารถปฏิบัติให้เกิดผลได้ สอดคล้องกับวรภรณ์ ภูภักดี (2553) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียน พบว่า ทักษะการปฏิบัติงานตามแผน นักเรียนสามารถปฏิบัติการประดิษฐ์ตกแต่งบายศรีปากชาม การทำขนมเทียนไส้หวาน การสานชะลอมลายเฉลวหก เป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่วางแผนไว้ ทำงานบรรลุเป้าหมายอย่างถูกวิธีและเป็นระบบ นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงานมีความซื่อสัตย์สุจริต ประหยัด ขยัน อดทน สะอาด ประณีต และมีการตรวจสอบผลการปฏิบัติเป็นระยะ อยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับปรีชยานามวงศ์ (2554 : 97) ได้ทำการวิจัยการเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติงานและเจตคติต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้กับแบบวัฏจักรการเรียนรู้ พบว่า จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ นักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจ เอาใจใส่ และกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม บรรยายภาคผ่อนคลายเป็นเด็กได้สนุกสนานในการเรียนรู้ ไม่เคร่งเครียด จึงทำให้เด็กกล้าคิด กล้าแสดงออกในบรรยากาศที่เป็นมิตรซึ่งเป็นการทำให้นักเรียนมีทักษะในการทำงาน การทำกิจกรรมด้วยตนเองตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการทำกิจกรรมทำโดยมีครูเป็นผู้แนะนำ ปรีक्षाและช่วยเหลือ

ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวในการทำกิจกรรม เกิดผลดีต่อผู้เรียนอย่างแท้จริงและทำให้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้กับแบบวัฏจักรการเรียนรู้ สามารถทำให้ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง

5.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตแบบพอเพียง วิชาเกษตรพอเพียง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.26 ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของภักพงษ์ ปวงสุข (2556: 32) ที่กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการดำเนินชีวิตแบบพอมีพอกิน สามารถเลี้ยงดูอุ่มชูตนเองได้ โดยให้มีความเหมาะสม เพียงพอกับความต้องการ พอเพียงในตัวเองครอบคลุมถึงภายในจิตใจ การรู้สึกนึกคิดที่พอเพียง ความพอเพียงในสิ่งแวดล้อม ความพอเพียงในครอบครัว ชุมชนและสังคมที่อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลถึงการมีความพอเพียงด้านความมั่นคงของชีวิต ชุมชนและสังคม และสอดคล้องกับเยาวชนเรศ ภักดีจิตร (2560) ได้ศึกษา

7. เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). *หน่วยการเรียนรู้ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการทดลองใช้สำหรับช่วงชั้นที่ 4*. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- จรรยา โสพิกุล. (2552). *การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ เรื่อง ขนมไทยในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- ชมรมกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2545). *แนวทางการจัดทำสาระการเรียนรู้ หลักสูตรสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- จิตติมา ปาลคะเซนทร์. (2556). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี” *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal* ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-เมษายน หน้า 661-680.
- ดวงพร ศรีชัย. (2550). *การศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนเตรียมทหาร*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิศนา แชมมณี. (2552). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด

6. ข้อเสนอแนะ

- 6.1 ควรมีการพัฒนาทักษะชีวิตแบบพอเพียง ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตร แบบต่างๆ เพื่อให้เกิดความสนใจและตรงกับความต้องการของผู้เรียน
- 6.2 ควรมีการพัฒนาทักษะชีวิตในด้านอื่น ๆ เพื่อให้ครอบคลุมรอบด้านในการพัฒนานักเรียน
- 6.3 ควรมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การเกษตรอื่นๆ เพื่อให้สามารถบูรณาการได้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนเอง และเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการให้บุคคลทั่วไปรู้จักพอในสิ่งที่ตนเองมี ไม่ฟุ้งเฟ้ออยากได้อยากมีในสิ่งที่เกินกำลังของตนเอง โดยมีความพอเพียงในเรื่องต่างๆ ที่จำเป็นต่อชีวิตที่เป็นปกติ เช่น มีความ

- เนติรัฐ วีระนาคินทร์ และคณะ. (2555). การพัฒนาแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ทางเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงออนไลน์ สำหรับยุคเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. กภาพสินธุ์ : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปรีชยา นามวงศ์. (2554). การเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติงานและเจตคติต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้กับแบบวัฏจักรการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการเรียนรู้ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ปรียานุช ธรรมปิยา.(2554). ออกแบบการเรียนรู้อย่างไร ให้เด็กเกิดอุปนิสัยพอเพียงในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: จากหลักคิดสู่วิธีปฏิบัติ. มูลนิธิสยามกัมมาจล. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินตติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ภาคพงศ์ ปวงสุข. (2556). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการศึกษาเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มีนเซอร์วิสน์พิพลาญ ลิมิตเต็ด พาทเนอร์ชิพ.
- เยาวเรศ ภักดีจิตร (2560) การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์ ปีที่ 13 ฉบับที่ 37. มกราคม-เมษายน 2561. หน้า 47-60.
- วรภรณ์ ภูภักดี. (2553). รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. สาขาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อังคณา ตุงคะสมิตและคณะ. (2555) “การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” วารสารวิชาการ *Veridian E-Journal* ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 เดือนกันยายน-ธันวาคม, หน้า 288-301.